

Κατηγορία: Διήγημα

Σχολείο: Β΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού «Γρηγόρης Αυξεντίου»

Τμήμα: ΚΟ3

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Αναστασία Κωνσταντίνου

Στην εποχή της Ε.Ο.Κ.Α. (Διήγημα)

Ήρθε πάλι η 1^η Απριλίου. Κάθε χρόνο, τέτοιες μέρες, οι μνήμες ξυπνούν, ο λογισμός ταξιδεύει στο παρελθόν, στον απελευθερωτικό αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. 1955 -1959...

Όταν πρωτάρχισε ο απελευθερωτικός Αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α., ήμουν 12 χρονών. Ήμουν το τρίτο παιδί μιας πενταμελούς οικογένειας. Είχα άλλους δύο αδελφούς, τον Γιώργο που ήταν 21 χρονών και τον Αλέξη που ήταν 14 χρονών. Ο μεγάλος αδελφός μου, ήταν μέλος της Ε.Ο.Κ.Α.

Την 1^η Απριλίου, η Ε.Ο.Κ.Α άρχισε δυναμικά τον αγώνα με εκρήξεις βομβών στις κυριότερες πόλεις της Κύπρου. Από καιρό όλοι οργανωνόμασταν για τον ξεσηκωμό και είχαμε προετοιμαστεί για τα όσα μας περίμεναν. Όλα τα αδέλφια στην οικογένεια είχαμε δώσει όρκο ότι αν χρειαζόταν θα θυσιάζομασταν για την Πατρίδα και το μέλλον των επόμενων γενιών.

Ο μεγάλος μου αδελφός, ο Γιώργος, ήταν εκπαιδευμένος στη χρήση και κατασκευή βομβών, γεγονός το οποίο τον καθιστούσε κατάλληλο για την ένταξη του στην Ε.Ο.Κ.Α. Στις εκρήξεις της 1^{ης} Απριλίου συμμετείχε κι αυτός, μαζί με τον ορφανό ξάδελφό μας, τον Ανδρέα. Αυτοί οι δύο ήταν συνομήλικοι και ήταν αχώριστοι. Οι γονείς μου, αν και περήφανοι, ήταν κάπως επιφυλακτικοί με την απόφασή τους να συμμετέχουν στον Μεγάλο Αγώνα. Παρόλα αυτά, δεν στάθηκαν εμπόδιο. Τους έδωσαν την ευχή τους. Η μητέρα προσευχόταν καθημερινά να επιστρέψουν ζωντανοί. Η εικόνα της Παναγίας του Κύκκου, έγινε η προέκταση του χεριού της.

Μία μέρα έφθασαν τα κακά μαντάτα στην οικογένεια. Οι Άγγλοι αστυνομικοί είχαν συλλάβει πολλούς από αυτούς που συμμετείχαν στις εκρήξεις, μεταξύ των οποίων ήταν ο Γιώργος κι ο Ανδρέας. Οι αγγλικές αρχές, πέρασαν αμέσως σε αντίποινα: Συλλάμβαναν, βασάνιζαν με φρικτά βασανιστήρια, φυλάκιζαν, σκότωναν... Η οικογένειά μας είχε τρελαθεί από την αγωνία. Η ιδέα ότι οι αγαπημένοι μας θα βασανίζονταν ή θα καταδικάζονταν σε θάνατο μας φόβιζε και μας κλόνιζε ταυτόχρονα. Εγώ δεν ήθελα να μιλάω σε κανέναν, το ίδιο και ο δεκατετράχρονος αδελφός μου. Δεν ήθελα και δεν μπορούσα να φανταστώ τη ζωή μου χωρίς αυτούς. Συνειδητοποιήσαμε όμως ότι δεν μπορούσαμε να κάνουμε κάτι, εκτός από το να περιμένουμε και να ελπίζουμε ότι οι δικοί μας άνθρωποι είχαν ξεφύγει με κάποιον τρόπο, ότι δεν τους συνέλαβαν οι Άγγλοι.

Ένα πρωινό, η γειτονιά γέμισε με αφίσες στους τοίχους με τα αγαπημένα πρόσωπα. Έγραφαν «καταζητούνται» και «αμοιβή £250». Αμέσως, μια ελπίδα ξεπρόβαλε από μέσα μας, τα πρόσωπα όλης της οικογένειας φωτίστηκαν. Οι λεβέντες μας ήταν ζωντανοί! Προφανώς κάπου κρύβονταν και συνέχιζαν τον

Αγώνα! Αυτή η είδηση για εμάς σήμαινε συναγερμός!!! Σκεφτήκαμε ότι το πρώτο μέρος που θα επισκέπτονταν οι Άγγλοι μόλις ανακάλυπταν την ταυτότητά τους, θα ήταν το σπίτι μας. Και δεν ήταν καθόλου δύσκολο να μάθουν για την οικογένειά μας. Έτσι, οργανωθήκαμε άρον άρον. Μαζέψαμε τα απαραίτητα ρούχα, λίγα τρόφιμα κι εφοδιαστήκαμε με βενζίνη. Σκεφτήκαμε ότι η μόνη και σίγουρη διαφυγή ήταν τα βουνά. Ελπίζαμε ότι οι Άγγλοι δεν γνώριζαν τα κατατόπια στις ορεινές περιοχές, άρα θα δυσκολεύαμε το έργο τους. Ο πατέρας, ως πιο ήρεμος και ψύχραιμος, άρχισε να καταστρώνει σχέδια. Εκτός από τα ενθαρρυντικά του λόγια πως όλα θα πάνε καλά, μας ανακοίνωσε ότι στο εξής το σπίτι μας θα είναι ένα κρησφύγετο στα βουνά, το οποίο είχε φτιάξει ο πατέρας του για ώρα ανάγκης. Οι γονείς του είχαν φύγει σε μικρή ηλικία, δεν ήταν πλέον στη ζωή. Μόνο ο πατέρας επισκεπτόταν μέσα μέσα το συγκεκριμένο σπίτι, το οποίο χρησιμοποιούσε ως αποθήκη.

Ήταν 7:00 το πρωί όταν πήραμε τον δρόμο για το κρησφύγετο. Φύγαμε κρυφά και αθόρυβα από το χωριό για να μην μας δει κανείς. Με την έξοδό μας από το χωριό, είδαμε από μακριά να καταφτάνουν Άγγλοι στρατιώτες με τα μεγάλα τους τζιπ. Καταλάβαμε ευθύς ότι μόλις που καταφέραμε να ξεφύγουμε. Πέντε λεπτά να καθυστερούσαμε ακόμα, θα μας προλάβαιναν. Πολύ προσεκτικά συνεχίσαμε την πορεία μας ανεβαίνοντας στα βουνά, ρίχνοντας ματιές στον δρόμο. Δεν φοβόμασταν μόνο μη μας δουν και μας κυνηγήσουν οι Άγγλοι, φοβόμασταν επίσης μη μας δει κάποιος Κύπριος που δεν πρέπει. Η προδοσία μας προκαλούσε μεγάλο άγχος. Θυμάμαι ότι η διαδρομή ήταν μεγάλη και δύσκολη, γεμάτη στροφές και στενούς δρόμους.

Όταν φθάσαμε στο κρησφύγετο όμως, νιώσαμε ενθουσιασμό και ανακούφιση γιατί επιτέλους ήμασταν ελεύθεροι, τουλάχιστον φαινομενικά. Βρισκόμασταν σε ένα πυκνό δάσος και είχαμε την αίσθηση ότι εκεί δεν μπορεί να μας ενοχλήσει κανείς. Μπήκαμε στο κρησφύγετο και τακτοποιηθήκαμε. Αυτό που μας προβλημάτιζε ιδιαίτερα ήταν το πώς θα εφοδιαζόμαστε με τρόφιμα και ταυτόχρονα θα συνεχίζαμε να προσφέρουμε στον Αγώνα για την απελευθέρωση της Πατρίδας. Όταν νύχτωνε, βγάζαμε με σειρά σκοπιά. Προσέχαμε τον περίβολο του σπιτιού και την περιοχή γενικότερα. Η μαμά κι εγώ φροντίζαμε κάθε μέρα να μεταφέρουμε νερό για την οικογένεια από το κοντινό ποτάμι. Στη διαδρομή, μαζεύαμε μανιτάρια, άγρια σαλιγκάρια και διάφορα είδη χόρτων για το μεσημεριανό. Αν ήμασταν τυχερές, βρίσκαμε και σπόρους τρεμιθιάς για τις υπέροχες πίπτες που έφτιαχνε η μαμά. Ο πατέρας, κατέβαινε κάθε τόσο στο χωριό για να εφοδιαστεί με τρόφιμα. Επίσης, επισκεπτόταν έναν έμπιστο φίλο του για να τον ρωτήσει για τα παλληκάρια μας. Ήταν ο μόνος που του είχε εμπιστοσύνη και τον έβαλε να παρακολουθεί την κατάσταση για να τον ενημερώνει. Κάπου κάπου, περνούσε από το σπίτι μας «τυχαία» για να ελέγξει αν το παρακολουθούσαν οι Άγγλοι. Εγώ και ο αδελφός μου συμμετείχαμε στον Αγώνα με τον δικό μας τρόπο. Γράφαμε ξεσηκωτικά μηνύματα και ποιήματα για τον Αγώνα, τα οποία θα δίναμε σε άλλους συνομήλικούς μας από το χωριό όταν ανταμώναμε ή θα τα ρίχναμε σε καμιά διαδήλωση όταν περνούσε «η περίοδος του αποκλεισμού». Περαιτέρω, η μαμά με είχε μάθει να πλέκω. Ήταν πολύ σημαντικό να πλέκουμε όσο περισσότερο μπορούμε. Ο χειμώνας στα βουνά της Κύπρου ήταν τσουχτερός και οι νέοι που ζούσαν στο αντάρτικο είχαν ανάγκη από ζεστά πουλόβερ για να ανταπεξέλθουν.

Πέρασε περισσότερος από ένας χρόνος και δεν ακούσαμε κανένα νέο.

Αρχίσαμε πάλι να χάνουμε τις ελπίδες μας. Φοβόμασταν ότι δεν επέζησαν, ότι ίσως οι Άγγλοι τους πέταξαν σε κανένα χαντάκι... Μια μέρα, όταν ο πατέρας επέστρεψε από το χωριό, μας είχε μια ευχάριστη έκπληξη! Κατέφθασε στο κρησφύγετο με τον Γιώργο! Όλοι ορμήσαμε πάνω του και τον αγκαλιάσαμε. Δεν τον αφήναμε να μας ξεφύγει. Η μητέρα βούρκωσε όπως και εμείς. Μετά την απερίγραπτη χαρά που βιώσαμε όταν τον είδαμε μπροστά μας ξαφνικά, συνειδητοποιήσαμε ότι ήταν μόνος, ο Ανδρέας δεν ήταν μαζί του. Μια απόλυτη σιωπή μας κυριέυσε όλους. Τα δάκρυα χαράς, μεμιάς μετατράπηκαν σε δάκρυα πόνου και θλίψης. Αγκαλιαστήκαμε όλοι και περιμέναμε τον Γιώργο να μας δώσει εξηγήσεις, να μας πει τι έγινε. Και με τρεμάμενη, γεμάτη συγκίνηση φωνή, άρχισε να μας διηγείται το πώς συνέβησαν όλα...

Ήταν απόγευμα όταν κάποιοι «πρόθυμοι συμπολίτες μας», υπέδειξαν στους Άγγλους το υποστατικό στο οποίο οργάνωναν την επόμενη δράση της Ε.Ο.Κ.Α. στην περιοχή. Οι Άγγλοι τους έπιασαν απροετοίμαστους και τους συνέλαβαν. Από την πρώτη στιγμή βέβαια, είχαν στο μυαλό τους την απόδραση, ήταν αρκετοί από τους αγωνιστές που ξέφυγαν από τα χέρια τους. Η κατάλληλη ευκαιρία για απόδραση ήταν η ώρα της μεταφοράς στις φυλακές. Καθώς τους μετέφεραν, ο ένας κοίταξε τον άλλον συνωμοτικά και αμέσως συνεννοήθηκαν. Προσποιήθηκαν ότι τσακώνονταν για κάποιον σοβαρό λόγο και άρχισαν να αλληλοκτυπιούνται, γεγονός που «τους επέτρεπε» να προκαλέσουν ταραχή και φασαρία. Στην προσπάθεια των Άγγλων να επιβάλουν την τάξη, ο αδελφός μου άρπαξε το όπλο του ενός από τους δύο στρατιώτες που βρίσκονταν στο τζίπ και άρχισε να πυροβολεί. Ο Ανδρέας, όρμησε πάνω τους για να τον βοηθήσει κι αφού κατατρόπωσαν τους Άγγλους, άνοιξαν την πόρτα του τζίπ και άρχισαν να τρέχουν για να ξεφύγουν. Ο οδηγός όμως, πρόλαβε και πυροβόλησε τον Ανδρέα στην πλάτη. Ο Γιώργος ανταπέδωσε τα πυρά και αφού σιγουρεύτηκε ότι ο οδηγός ήταν νεκρός, μετέφερε τον Ανδρέα στην πόλη. Ήταν όμως αργά. Ο Ανδρέας ξεψύχησε στην αγκαλιά του. Δυστυχώς, δεν μπόρεσε να κάνει κάτι περισσότερο για να τον σώσει. Αυτή η εικόνα θα τον στοιχειώνει για πάντα μας είπε...

Τελειώνοντας την αφήγησή του, ο Γιώργος μελαγχόλησε αφάνταστα. Ο χαμός του Ανδρέα, ήταν κάτι που τον πόνεσε πολύ. Η απώλειά του, τον έκανε να θέλει να αγωνιστεί ακόμα περισσότερο για να τιμωρηθούν οι κατακτητές, για να δικαιωθεί ο Ανδρέας, για να επέλθει η κάθαρση στις καρδιές όλων των Κυπρίων. Αναμφίβολα, αυτό ήταν κάτι που ένιωθε όλος ο ελληνισμός της Κύπρου. Ο χαμός αγαπημένων προσώπων, ενδυνάμωνε τον πόθο για δικαίωση και Λευτεριά.

Όμως, η περιέργειά μας, δεν είχε ακόμα ικανοποιηθεί. Η σιωπή, για άλλη μια φορά, λειτούργησε ως η επικοινωνία μεταξύ μας. Πού ήταν όλο αυτόν τον καιρό που εμείς τον ψάχναμε και δεν τον βρίσκαμε; Δίστασε λίγο να ξαναρχίσει την αφήγηση, διότι ο Αγώνας δεν είχε τελειώσει κι όσο πιο λίγα γνωρίζαμε, τόσο το καλύτερο για την ασφάλειά μας. Ωστόσο, το αξίζαμε μετά από όσα περάσαμε μέχρι να τον ξαναδούμε.

Κι η εξομολόγηση άρχισε... Μας είπε ότι μετά το συμβάν με τον Ανδρέα, τον βρήκε ο Γρίβας και κατέστρωσαν μαζί σχέδιο για να τον προστατεύσει και να συνεχίσει παράλληλα να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην Ε.Ο.Κ.Α. Οι δύο τους σκέφτηκαν να τον κρύψει μία ηλικιωμένη ανάπηρη γριούλα. Αυτό δεν θα έβαζε σε υποψία κανέναν. Έτσι κι έγινε. Ο Γρίβας μίλησε με τη γριούλα που τη γνώριζε πολύ καλά και την εμπιστευόταν και της ζήτησε να φιλοξενήσει τον

αδελφό μου. Αυτή δεν δίστασε και υποσχέθηκε πως θα τον προστατεύει σαν τα μάτια της. Ακολούθως, ο Γιώργος έμενε στο σπίτι της, τη βοηθούσε και τον βοηθούσε και μετά τα μεσάνυχτα συναντιόταν με τον Γρίβα για την οργάνωση διαφόρων δράσεων του Αγώνα. Ευτυχώς, κανένας δεν πρόσεξε τον νεαρό φιλοξενούμενο της γριάς (φρόντιζε να μην κυκλοφορεί εκτός σπιτιού), γι' αυτό δεν κινήθηκαν υποψίες. Ακόμα και ως καταζητούμενος, δεν δείλιασε, ούτε μετάνιωσε ποτέ για τη συμμετοχή του στην Ε.Ο.Κ.Α. Απεναντίας, ήταν πολύ περήφανος που βρισκόταν δίπλα στον Γρίβα, τον «Μεγάλο Αρχηγό», όπως τον αποκάλεσε...

Με το τέλος του απελευθερωτικού αγώνα, ο Γιώργος μας οδήγησε στον χώρο όπου έθαψε τον Ανδρέα. Η οικογένεια, έκανε στη συνέχεια τις διαδικασίες για μια κανονική, αξιοπρεπή ταφή, όπως του αξίζει. Όπως αξίζει στον καθένα που θυσιάστηκε για την Πατρίδα. «Ο Ανδρέας πάντα θα ζει ανάμεσά μας», είπε στον επικήδειο ο Γιώργος. Και θυμήθηκα τότε το απόσπασμα ενός κειμένου της Κίκας Πουλχερίου: «Στο τραπέζι, απέναντι ακριβώς από τη θέση του πατέρα, είναι πάντα ένα αδειανό πιάτο. Είναι το πιάτο του Ανδρέα, του μεγάλου μας αδερφού, που έφυγε για τον πόλεμο και δεν ξαναγύρισε. Πάει καιρός από τότε, μα η μητέρα επιμένει να τοποθετούμε το πιάτο εκείνο στο τραπέζι, λες κι είναι να 'ρθει ο Ανδρέας μας να καθίσει μαζί μας...»

Αυτό που συνειδητοποιήσαμε με το τέλος του απελευθερωτικού Αγώνα, είναι ότι χρειάζονται πολλές θυσίες για να διατηρήσουμε την Πατρίδα μας ελεύθερη. Πάντα θα είμαστε ευγνώμονες σε όλους όσους θυσίασαν τη ζωή τους για την Ελευθερία. Τιμή σε σας ...ποτέ δεν θα πάψετε να είστε οι ήρωές μας...

Ιωάννου Μελίνα